

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčija » 7.50
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 8. marca 1918.

Št. 10.

Osvobodjena deklaracija.

Milo se skoro stori človeku pri srcu, ko sliši danes nemške nacionalce govoriti o koroških Slovencih. Kako zatrjujejo svojo ljubezen do koroških Slovencev, kako hvalijo koroške Slovence — sedaj nas niti bindišarje ne imenujejo več. Našega jezika, pravijo, da ne marajo zatreti, v naše cerkvene zadeve se ne bodo vmešavali. V preteklosti so govorili in delali drugače. Toda tudi sedanje govorjenje je le govorjenje. Njihovo „ljubezen“ čutimo v trdih rekvizicijah, kakor jih ni bilo na nemški strani; njihove besede jim narekuje le strah, da s Slovenci vred izgubijo nemško gospodarsko moč. Človek se vpraša: Toliko desetletij polnih sovraštva zoper Slovence, sedaj pa, ko se naš narod hoče po tem uravnati in se v upravnem oziru od Nemcev ločiti, pa tako tarnanje, tak jok in stok na nemški strani!

Naše ljudstvo je med vojno strahovito trpelo. Preganjanje Slovencev je šlo v cvet. Ljudstvo je čutilo trdo pest tujega uradništva, pa tudi ne pozabi nemških vojnih hujskarij. Zato jasno in glasno z izjavami za deklaracijo z dne 30. majnika 1917 kliče: Ločimo se v upravi! Mi bomo samostojni in si bomo sami gospodarili, dorasli smo. Nemci pa potem sebi lahko gospodarite, kakor hočete.

Nemci si kar misliti ne morejo, da bi se jim pohlevne slovenske ovčice izmuznile iz rok in bi jim ne mogli več striči volne. Zato poleg hinavske „ljubezni“, katera nam ponuja kulturno, narodno, gospodarsko in versko smrt, znajo peti še drugo pesem. Nasilstvo proti Slovincem je bilo njihovo prvo orožje.

Čudno! V istem trenutku, ko je nemški Volksrat za Koroško izdal na občine oklic, da se naj izjavijo zoper jugoslovansko deklaracijo, so poizkušali zopet s preganjanji. Orožniki so hodili ponekod po hišah, stikali za nabiralkami in nabiralci podpisov za deklaracijo, par ljudi je bilo klicanih na sodišče, češ da so se pregrešili proti § 58 c (veleizdaja) in 65 a (ščuvanje proti državni oblasti). Ko smo prejeli o tem prve vesti, nismo vedeli, ali naj bi se človek na to smejal ali ta nasilni koroški sistem proklel. Taki dogodki so pač najboljši dokaz, kako potrebna je samostojnost slovenskega naroda, kako nujno potrebno je uresničenje deklaracije!

Podlistek.

Njim, katerim ni znano gorje pregnanstva.

(Zapisal A. —ski.)

Vstopim v vlak, da me popelje v središče našega gibanja, v belo Ljubljano. Glava, utopljená v toliko misli o naši bodočnosti, o naši nedavni preteklosti, glava, utopljená v misli strašne borbe za naš obstoj, za druženje z našimi jugoslovanskimi brati v monarhiji, zasanja sen. Vzdrmam se, vzdramil me je ropót koles; ne, vzdramil me ni ropót koles, ampak vzdramil me je mehak glas vijoline. Mlad, kakih trinajst let star deček je godel tisto znano nemško pesem „Die Wacht am Rhein“. Slišal sem klic: nehaj! in vijolina, veselje mladega brhkega dečka, je utihnula, toda le za hip; zopet so zadoneli sladko zvoneči glasi. Deček gode himno, katero spremlja četvero glasov mladih otrok. Oči sopotnikov so obrnjene v to nedolžno deco.

Dajte zapeti še enkrat, nagovorim dečka, ki je igral. Toda ni me razumel. „Ne znamo nemški,“ se oglasi ženska, kateri se je poznalo, da je občutila vso grozoto te vojne. Bila je mati teh malih, bila je mati številne begunske družine. „Kam se peljete, mati?“ „Nazaj,“ mi odgovori, „nazaj v našo težko preizkušeno domovino, solnčno Goriško.“

„Toda kaj vas čaka doma? Vaš dom je

Toda Jugoslovanski klub je tem nezaslišanim nasilnostim napravil takej konec. Njegov načelnik dr. Korošec je pri ministrskem predsedniku dr. pl. Seidlerju in notranjem ministru grofu Toggenburgu zoper postopanje vladnih organov na Koroškem energično protestiral. V četrtek, 28. februarja, je sporočil ministrski predsednik, da je vse preganjanje nabiralcev podpisov ustavljeno potom brzobjavnega naročila podrejenim oblastim na Koroškem. Deželna vlada, od ktere je izšla akcija, se sedaj lahko prime za nos!

Nemški Volksrat, ki ima po raznih osebah uglajeno pot k deželni vladi, je vzel v roke akcijo proti deklaraciji, po svoji strani še posebej. Izdal je na nasprotne občine oklice, naj pošljejo ministrskemu predsedniku protest zoper to, da bi se Kranjska, Primorska, Trst, Istra, Spodnja Štajerska in slovenski del Koroške vtelesil Jugoslaviji. Značilno pa je, da predsednik nemškega Volksrata, Maks vitez pl. Burger ni mogel zoper deklaracijo ničesar stvarnega ugovarjati. Tiskana izjava na ministrskega predsednika navaja tri „razloge“: da nasprotuje interesom cele države, ako (slovenska in hrvatska) morska obal pride pod izključno slovensko upravo, pripustiti nočejo, da bi se Nemci, naseljeni med Slovenci, potem poslovenili; odločno protestirajo zoper to, da bi se Koroška „raztrgala“ (saj ni papir ali cunjá), kjer žive Nemci in pretežna večina Slovencev v najboljšem sporazumu. Značilen je pa zlasti dodatek, da so se slovenske čete v vojski izkazale, da se ne more oporekati (einwandfreie Haltung), ker so jim ponavadi poveljevali — nemški oficirji.

Žalostni so ti navedeni „razlogi“, kažejo le pohlep nemštva po slovenski deželi. Žalitev naših junakov pa je sodba nemškega Volksrata, da so se držali, ker da so jim poveljevali nemški oficirji. Vitez plemeniti Burger, to ni plemenito! Naši vojaki se niso samo tako držali, da ne more nihče oporekati, ampak bili so poleg Hrvatov in bosanskih Srbov največji junaki v vsej naši armadi. To danes pač lahko brez vsakega dvoma trdimo! Sam presvitli vladar je odlikoval Slovence s počasčenjem 17. pešpolka, kakor nikogar drugega. Če že iz znane nemške „ljubezni“ do Slovencev ne morete priznati Slovincem časti, žaliti se pa res ne damo!

morda uničen, razsut v razvaline, uničeni so vaši lepi, bogati vinogradi, vaše bajno lepe solnčne livade, in časopisi vas strašijo pred lakoto.“

„Da, gospod, vse to je morda resnica, bridka resnica, toda vse to hočemo premagati, samo da nas je Bog rešil krutega bivanja med tujci. Ko bi izkusili, kakšna bolest za mater, ko mora gledati sama lačna svojo deco, ki umira gladu! Kot nož jo bodejo v srce slabotni glasi svojih otrok, ki prosijo kruha, toda ni človeka mehkega srca, ki bi se človeka usmilil, ki bi se usmilil ubogih nedolžnih otrok. Da, strašansko je bilo bivanje med temi brezsrčnimi tujci. Gledali so nas, ki so nam umirali otroci v naročju, gledali so nas z zaničevanjem, kakor da bi bili mi sami krivi, kakor da bi bili krivi vsega tega gorja ti nedolžni otroci; da, strašansko je bilo to življenje, toda Vsemogočni nas je rešil.“

Razumem tvoje trpljenje, mati, tvojo srčno bol, razumem te blede, shušane obraze; tvoje veselje ti je uboga, težko preizkušena deca, ko se rešena barak smrti vračaš nazaj na tvoj morda porušeni dom, kjer ti je tekla zibelka.

Razumem te, deček veseli, in tvoje gosli, kajti rešen si tiranov, ki so ti hoteli ubiti čut ljubezni do tvojega materinega jezika, do tvoje ljubljene domovine, toda ne sviraj mi „Wacht am Rhein“, ampak zasviraj raje pesem žalostinko o svoji nekdanji tako cvetoči, sedaj uničeni in zapuščeni solnčni Goriški.

Hujskarij, denuncijantstva, laži in obrekovanja, preganjanja in trpljenja bo že konec, ko nam ne bodo več tujci gospodarili, ampak bomo sami gospodarji na svojih tleh. Nikomur ne bomo delali krivice, ne trpimo pa tudi krivic, ki nam jih delajo drugi. Zato vsi za deklaracijo! Naša usoda je v naših rokah!

Mir z Rusijo sklenjen.

Dne 2. marca ob 5. uri popoldne je bil mir z zastopniki boljševiške vlade v Brestu Litovskem podpisan. Mirovna pogodba pravi v svojem uvodu, da so se Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija na eni strani ter Rusija na drugi strani sporazumele, da končajo vojno stanje in da čimprej dosežejo mir, nakar našteva pooblaščené zastopnike posameznih držav. Mirovna pogodba našteva 14 členov.

Revolucija na Ruskem je armado popolnoma oslabila, da se Rusija ne more več vojskovati. To je za nas ugodno. Vendar pa dvomimo, da bo za bodočnost dobro, da je Nemčija to obnemoglo stanje Rusije izrabila v to, da je odtrgala od Rusije baltske pokrajine. Velika Rusija ima sedaj v svet odprto le še majhno okence. Že prej je Rusija težila iz gospodarskih oziróv za tem, da dobi prosto pot skoz Dardanele. Sedaj pa je izgubila še pristanišče v Rigi. Prav resno se je bati, da Rusija tega položaja za stalno ne bi mogla utrpeti, in posledica bi bila nova vojna.

Cesar Viljem je brzobjavil nemškemu kanclerju grofu Hertlingu: „Nemški meč je, sukan od velikih vojskovodij, prinesel mir z Rusijo.“ „Arbeiterwille“ piše k temu: „Čestitamo! Milijoni Avstrijev, Ogrov, Turkov, itd., ki so se borili zoper Rusijo in krvaveli, so vsi sukali „nemški meč“ ali — pa jih na vse zadnje sploh ni bilo? Pa ne samo to: Je ruska revolucija, ki je končno Rusijo iz svetovne vojne izločila, tudi čin nemškega meča?“

Vojska.

Najvažnejše poročilo je to, da je Romunija sprejela od osrednjih držav pogoje za premirje. Na ti podlagi se bodo začela mirovna pogajanja. Romuniji tudi prav ničesar družega ne kaže, kakor skleniti mir. Odkar so Nemci s pomočjo čet sedanje vlade v Ukrajini zavzeli Kijev, so Romuni za hrbtom ogroženi. Dejstvo, da so zavzeli Kijev, pove, da sedanja vlada v Ukrajini ni imela večine in se je vsled tega iz Kijeva umaknila v Žitomir. Tudi boljševiki v sedanji Rusiji niso imeli večine za seboj in so vendar sklenili mir. Ni verjetno, da bi mogli boljševiki sedaj v Rusiji dolgo ostati na krmilu. Ljudstvo jim bo očitalo, da so ugonobili državo. Je pa morda nevarnost, da večina ruskih državljanov, ko pride do vlade, ne bo priznala mirovne pogodbe boljševikov, kakor tudi boljševiki niso priznali pogodb, sklenjenih med prejšnjimi ruskimi vladami z vladami ruskih zaveznikov? Za sedaj se tega ni treba bati. Rusija je razorožena. Nemci so v februarju na pohodu v Rusijo zaplenili 1353 topov, 2145 strojnih pušk, 50.000 pušk, 104 železniške stroje, 5000 do 6000 vozov in 2348 vagonov, od teh je bilo 704 naloženih.

Naši so tudi napravili pohod v Ukrajino, na pomoč ukrajinski vladi, in pri tem dobili v roke nad 300 topov, 200 vozni kuhinj, več sto vozov in drugega materiala. Vsled mirovnega sklepa z Rusijo bo ta pohod ustavljen, izmenjali se bodo ujetniki. Zato je pa začel na vzhodu dvigati glavo Japonec, češ, da Nemci ogrožajo Sibirijo.

Na francoski fronti se je začelo živahnejše gibanje, kakor tudi na italijanski. Morda že prihodnji dnevi prinesejo kake važne vesti.

Za deklaracijo.

Korte. Kako zavedni Slovenci — Jugoslovani so Korčani, dokazuje, da se jih je 45 podpisalo za jugoslovansko deklaracijo. (Korte štejejo le nekaj hiš.)

Žene in dekleta iz **Hodliš in Otoka** na Koroškem se pridružujejo tisočerm svojim sestram širom slovenske domovine in pozdravljamo jugoslovansko državo pod žezlom našega ljubljenega vladarja Karla I., kakor zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji z dne 30. majnika 1917. Sledi 358 podpisov.

Javorje nad Črno. Mala je naša župnija sicer, ker šteje samo nekaj čez tristo duš, pa vendar je poslala v boj za domovino 80 mož in fantov vojakov. Od teh jih je 11 darovalo svoje življenje za domovino in so Bog si vedi, kje pokopani. Potem jih je pet umrlo doma vsled ran in raznih v boju dobljenih boleznih. Pet jih je popolnoma zgubljenih, o katerih se ne ve, so li padli ali ujeti. Šest jih zdihuje v ruskem in eden v laškem ujetništvu. Odlikovanj šteje naša župnija vseh skupaj ravno dvajset. Tu se vidi: malo nas je, a kar nas je, postav'mo se, ne samo zunaj na bojnem polju, ampak tudi doma. Naše vrle žene in dekleta so morale pa med tem časom doma same opravljati naporna dela. Mislili smo, da ne bode šlo, pa je hvala Bogu le šlo. Da zares: „Prid' vrh planin (1155 m), nižave sin“ in strmel bodeš, po kakšnih bregovih in strminah vodi gorjanka „merjasca“ — plug in po kakšnih pečinah in „surovinah“ vihti koso ali srp. In pri tem delu so nam pomagali tudi ruski ujetniki, ki so se tu popolnoma udomačili, ker so nekateri že tretje leto na istem kraju. — Na občnem zboru našega političnega in gospodarskega društva v Celovcu nas je bilo vkljub veliki oddaljenosti 12 zastopnikov. Majniško deklaracijo je podpisalo 26 starih mož, 24 fantov, 65 žen in 54 deklet, torej 169 podpisov. Tako živimo ter se gibljemo mi gorjanci v naših visokih krajih; ob enem pa kličemo vsem drugim sotrpinom: „Noč trpljenja in zatiranja je prešla in dan, veseli dan vstajenja se je približal. Jugoslavija vstaja, torej ne držimo križem roke, zganimo se in skrbimo, da se čim prej uresniči preroške besede pesnika:

„Prost mora biti, prost moj rod
Na svoji zemlji svoj gospod.“

Odrešenje. Kakor je v času pred Kristusovim rojstvom ljudstvo hrepenelo po Odrešeniku, Kristusu. Tako tudi sedaj posebno koroški Slovenci težko pričakujemo na politično odrešenje v bodoči Jugoslaviji. Podpisujemo se z največjim veseljem za deklaracijo. Ne manjka nam pa tudi sovražnikov, ki so začeli zoper deklaracijo proti nam besneti. Pa na svojo veliko žalost so zadnji čas spoznali, da so brez vsake moči proti nam. Kakor nekaj Kristusovi sovražniki so morali osramočeni utihniti. Slava Vam, Ve blage duše „Jugoslovanskega kluba“, posebno dr. Korošcu, ki nam odpirate težka železna vrata v srečno bodočnost! Živela Jugoslavija! Kmečki fant.

Žvabek. Zakaj smo podpisali jugoslovansko deklaracijo? Padel je blagi naš prestolonaslednik Ferdinand. Vedel je, da bo Avstrija močna le, ako ima na jugu zadovoljno ljudstvo. Hotel je dati avstrijskim Jugoslovanom samostojnost. Vsled tega so se predle niti med Srbsko in Ogrsko. Prva si je želela Bosne, druga se bala za Hrvatsko. Jugoslovanska deklaracija pa je sad Ferdinandovih idej! Popolnoma ji prihrdimo, a kakor povdarja, le pod žezlom habsburškim. Ententa nam ponuja kralja Petra. Ne maramo ga! Izjavljamo: Bog nam je dal dobrega, plemenitega in ljubljenega cesarja Karla I. Za njega in le za njega trpimo mi in krvavijo naši junaki na bojnem polju, za nobenega drugega! Slovenske uradnike hočemo imeti doma! Pri nas je lepa grajščina „Preglhof“, na rodovitnih njivah je pred leti valovalo zlato žito, ko so polje oskrbovali domači oskrbniki! In sedaj — srce boli človeka, ko vidi napol prazne hleve in zanemarjene njive. Ne odrekamo tujim oskrbnikom zmognosti, a naših razmer ne poznajo in zato tako žalostno gospodarstvo. Ravnotako ne odrekamo našim uradnikom zmognosti, a našega ljudstva in njegovega srca ne poznajo, zato ga ljubiti ne morejo, kakor tudi naše slovenske uradnike, ki so drugod nastavljeni, Nemci postrani gledajo in jim ne zapajajo. Naš klic je: Dajte nam jih nazaj in zadovoljni bomo mi in oni. Zadovoljniji in srečnejši bodo pa tudi sedanji naši nemški uradniki med svojim ljudstvom! Zato smo podpisali jugoslovansko deklaracijo enoglasno in z veseljem, prepričani, da pripomoremo s tem k veliki in mogočni Avstriji in zopet kličemo: „Živela Jugoslavija in naš ljubljeni cesar Karel I. Blagoslovljena naj bodo njegova in sv. Očeta Benedikta stremljenja po koncu svetovne moritve!“ Sovražnik slovenskega kmeta in delavca pa je vsak, ki ve, kaj hoče deklaracija in ji še nasprotuje!

Črna. (Podpisovanje za Jugoslavijo.) Kakor električni tok je šlo tudi po žilah našega prebivalstva: kmetov in rudarjev, ko so zaslišali Krekovo geslo: Združenje vseh avstrijskih Jugoslovanov v okvirju naše slavne habsburške monarhije pod žezlom našega mladega in vseskozi priljubljenega vladarja Karola I. Z velikim navdušenjem so naši Slovenci in Slovenke pozdravili trenutek, ko bodo mogli dati duška svojemu prepričanju po starem koroškem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Ljudje so naravnost z nestrpnostjo povpraševali: „Kedaj bomo pa mi podpisovali?“ Prišel je ta zaželjeni trenutek, in podpisovanje se vrši, da človeka srce veseli. — Toda vsaka dobra in pravična stvar ima vselej svoje nasprotnike. Med našimi rudarji v Heleni se je takoj prvi dan podpisalo že precej rudarjev in rudaric. Ali naenkrat se je oglasil nekdo — gotovo kak „štajercijanec“ — ime še ni znano — in rekel v svoji modrosti, kakor jo je zajemal najbrže iz „giftne krote“: „Vsi bodete zaprti, ki ste podpisali!“ In v resnici so se nekateri oplasilili in so prečrtali svoje podpise. Dobro nam je znano, da ravno v Helenskem jarku štajercijanska zalega najbolj poganja svoje cvetje in smrdljiv duh. Pa vendar — rudarji in rudarice, ne dajte se plašiti! S svojimi podpisi pokažete v prvi vrsti, da nastopate za vero. Z nemškimi uradniki in naseljenci pridejo v deželo tudi protestanti. Če pa dosežemo Jugoslavijo, potem se protestantov ni treba bati. Z Jugoslavijo bomo zabranili tudi narodni boj med Slovenci, Nemci in Italijani in za vselej bo odklenkalo nemoralni germanizaciji in italijanizaciji. S tem dosežemo drugi namen svojega gesla: mi rešimo svoj dom. V naši deklaraciji se natančno glasi: „Pod žezlom našega presvitlega cesarja Nj. Veličanstva Karola I. in Njegovih naslednikov.“ In to je tretja zahteva, namreč: za našega cesarja. Kdor torej nasprotuje naši deklaraciji, nasprotuje tudi cesarju in je izdajica!

Št. Rupert pri Velikovecu. Za deklaracijo Jugoslovanskega kluba sta dve naši vrli slovenski deklici z veliko navdušenostjo v kratkem času v naši predmestni župniji Sv. Ruperta nabrali 220 podpisov. Dotična izjava pa se glasi: „Slovenski možje in fantje, žene in dekleta predmestne župnije Sv. Ruperta pri Velikovecu, katere župnije posamezni deli spadajo v občine Velikovec, Važenberg, Vovbre in Št. Peter, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo sv. Očetu Benediktu XV. in našemu presvitlemu cesarju Karlu I. za njuno prizadevanje za mir. Naš slovenski narod je do prinesel v tej strašni vojski ogromne žrtve. Enaka bremena, enake pravice! Naj se tedaj tudi našemu slovenskemu narodu dajo pravice, svoboda in samoodločevanje. Zato zahtevamo združenje vseh Jugoslovanov habsburške monarhije v svobodni jugoslovanski državi pod slavnim habsburškim žezlom!“ Ta izjava se je poslala dne 4. sušca t. l. Jugoslovanskemu klubu na Dunaj. Naša predmestna župnija je sicer velika župnija, ali pomisliti je treba, da se 600 duš naše župnije nahaja v obeh predmestnih mesta Velikovec, ostala župnija pa obdaja mesto krog in krog in stoji tako pod neposrednim vplivom mestjanov. Ako se je kljub temu še tako častno število podpisov za deklaracijo nabralo, je to razveseljav pojava, ki nam priča, da slovenski živel okrog Velikovca kljub vsemu ponemčevanju prav krepko živi. Vrli mladenkama nabiralckama podpisov pa izrekamo prisrčno zahvalo.

V Šmihelu nad Pliberkom je podpisalo izjavo za deklaracijo 812 žensk in moških.

Občinski odbor v **Globasnici** je v svoji seji 3. marca soglasno sklenil izjavo za deklaracijo.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek so se podali poslanci zopet na Dunaj. Nemške stranke uvidevajo, da se sedanje razmerje Nemcev do Slovanov ne da več vzdržati. Voljne bi bile pogajati se s Slovani. Ti pa so stavili jasne zahteve: Uresničenje majniških deklaracij. Socialni demokrati priznavajo opravičenost slovenskih zahtev. Zato pač ni verjetno, da bi sedanja vlada mogla dobiti večino glasov za proračunski provizorij. Verjetno je, da bo vlada poslala poslance zopet domov, s pomočjo § 14 rešila proračunski provizorij in nato šla v službeni pokoj. Seidlerjevo mesto bo zasedel nov mož, ki bo skušal iznova rešiti narodno vprašanje v državi.

Nemški oficir o Srbih in Hrvatih v zbornici.

Z Dunaja poročajo 27. februarja: Ko se je seja v poslanski zbornici zaključila, je vstal na levi strani galerije neki nadporočnik, stopil do doprsnega zidu in začel govoriti tako-le: „Ali ne bi bilo mogoče, da bi prišel enkrat v ljudski zbornici do besede vojak? Nočem govoriti o tem, o

čem se je tu obravnavalo. Govoriti hočem o splošnem položaju. Prihajam s fronte ob Piavi, ali smem govoriti?“ V dvorani navzoči slovanski poslanci mu kličejo: „Da, da!“ — „Bojujem se že četrto leto v nekem srbsko-hrvatskem polku. Nemec sem in ponosen na svojo narodnost in vendar sem poln skrbi za njeno bodočnost. Srce me sili izjaviti, da sem našel v Srbo-Hrvatih narod, ki je poln najsijajnejših lastnosti v pravem pomenu besede. Leto in dan me muči, da stališče mojega naroda nasproti temu plemenu ni pravo. Že dolgo sem čakal trenutka, da bi Nemcem povedal, da zasluži srbsko-hrvatski narod prav posebno naklonjenost. Srbo-Hrvatom se pač med vsemi avstrijskimi narodi najslabše godi. Nemci jih morajo podpirati.“ (Klici v dvorani: bravo!) „Gospoda moja! Vi se norčujete iz mene in to sem pričakoval.“ (Klici izmed poslancev: Ne!) „Ne govorim iz objestnosti in če smem na koga upati, pričakujem od mojega naroda, da bo nasroti Srbo-Hrvatom izvajal pravičnost. Če smem kje govoriti, je to pač tukaj, kjer me morate slišati. Uniforma me zapira pred javnim delovanjem. Zabranjeno mi je, delati politiko. Nehajmo se pa že enkrat bojevati. Zahtevam predvsem od mojega naroda, da hodi tu na čelu. Če ima vodstvo v zbornici, mora tudi tu iti na čelu.“ Prihiteli so zbornični slugi in odvedli govornika v zbornično pisarno. Tu so ugotovili nadporočnikovo ime in ga nato odpustili. Govornik je nadporočnik v rezervi Edvard Wenzel, 22. pešpolka. Dogodek je vzbudil med poslanci veliko pozornost. — Nič manj zanimivo je pa to, da je edino „Kärntner Tagblatt“ poročilo o tem dogodku v državnem zboru dostavil sledeče besede: „Nadporočnik je napravil vtis nervoznega, razdraženega človeka.“ To si je „K. T.“ kratkoma izmislil. Že samo dejstvo, da so besede nadporočnika, ki služi v srbsko-hrvatskem polku, napravile globok vtis med poslanci, dokazuje ravno nasprotno!

Zavrjnena nemška deputacija.

Znano je, da so imeli pri zloglasnem preganjanju na Štajerskem in Koroškem prste zraven razni nemškonacionalni mogotci. Ti ljudje seveda vsled tega ne stoje na zgoraj v najlepši luči. Zato si silno prizadevajo, kako bi se oprali. Na svojih shodih rohnijo zoper preiskovalno komisijo, ker je spravila na dan mnogo reči, četudi je skušala kriti strahoviti sistem, ki vlada v jugoslovanskih deželah. Ptujski Ornig si je pa izmislil še drug pripomoček. Na čuden način je lovil razne župane na Spodnjem Štajerskem, da bi bili šli pred cesarja izjavljat zoper jugoslovansko deklaracijo in bi bili iznova očrnilo Slovence. Toda cesar ni maral sprejeti te deputacije, ki bi bila rada zlorabila cesarjevo osebo, da bi se bili razni politični nasprotniki oprali. Sedaj v teh krogih o deputaciji molče kakor grob. Sram jih je blamaže.

Iz govora dr. Tresića.

V seji poslanske zbornice je član Jugoslovanskega kluba dr. Tresić dejal o razmerju grofa Czernina do ukrajinskih revolucionarcev: Grof Czernin je s Holubovičem sedel pri mizi, ki je malo poprej francosko republiko opeharil za 180 milijonov z obljubo, da se bo Ukrajina še nadalje bojevala proti osrednjim državam. Tudi s Ševerjukom, ki je avstrijski dezertar, je sedel grof Czernin pri eni mizi.

Dr. Pattai — vojni hujskač.

V gosposki zbornici se je krščanski sociallec dr. Pattai nasproti zahtevi socialnih demokratov in slovanskih poslancev za sporazumen mir zavzemal za aneksije (priklopitev delov sovražnih dežel) in za vojne odškodnine. Mir, sklenjen na podlagi medsebojnega sporazuma, bi bil trajen. Aneksije in zahteve po vojni odškodnini bi pa vzbudile strašno sovražstvo naših sovražnikov, ki bi samo čakali na ugoden trenutek, da bi se maščevali. Svet bi se po tej vojni še bolj obojeval in pripravljal na še strašnejšo človeško mrvitev. Dr. Pattai pa je drugega mnenja in je izjavil: „Naravnost blazno bi bilo, če bi rekli, da si ne bomo nikdar ničesar vzeli, tudi če se leta in leta borimo in končno zmagamo. (Dvorni svetnik dr. Lammasch: Kaj imamo od tega, če kaj vzamemo? Samo maščevalno vojno!) Kdor zmaga, ima kot zmagovalec pravico zahtevati plačilo. Ne bojimo se maščevalne vojne. Če dobimo sedanjo vojno proti vsemu svetu, potem ne pride nobena maščevalna vojna.“

Minister za prehrano Höfer odstopil.

To ministrstvo se je zelo slabo obneslo in je bilo do južnih dežel zelo krivično. „Slovenec“ je o tem poročal: Vse dežele skupno (brez Bukovine) so dobile 94% živil, ki bi jih morale dobiti, Dunaj sam pa 117%, cela Nižja Avstrija z Dunajem 111%, Gorenja Avstrija 133%, Salzburgska 124%. — To vse so izrazito nemške dežele. Na drugi strani pa jugoslovanska Dalmacija

dobi le 80 %, jugoslovansko Primorje 78 %, slovenska Kranjska 66 %, slovanska Galicija celo le 46 %. Štajerska je dobila 92 %; toda te množine niso šle v slovenski Štajer, marveč v Gradec in na Zg. Štajersko. Tudi Koroška je dobila od 15. avgusta 1917 do 31. dec. 1917 namesto 700 le 670 vagonov, to je 95 %. — Druge dežele so dobile več ali manj pravično kvoto, toda večina teh je narodnomešana. In lahko si mislimo, kako je nemški birokrat po teh deželah med narode delil kruh, če je osrednja vlada nad deželami delala tako krivično in vnebojijočo krivico. Za Höferjem ne bomo jokali.

Te številke vpijejo glasneje kot vsak deklaracijski govor. Ne moremo pa tu razpolagati s številkami iz druge državne polovice in Ercegovosne. Naša jugoslovanska žitnica so Hrvatska, Slavonija in Banat. Kam gre to žito? V Bosno? Tam ljudje jedo kruh iz brezovega lubja, iz vinskih tropin, iz koruznih storžev in ovsenih plev. Pa še vesel je, kdor ga dobi. Prodaja se tak kruh po 3 K 1 kg. V Dalmacijo in k nam, posebno v Istro, to žito iz jugoslovanske žitnice tudi ne gre. Sicer bi ne bilo treba Dalmatincem in Istranom jesti trave in ne bilo bi treba celim družinam na otokih umirati lakote.

Komentarja ne pišemo. Številke naj vsakdo preiščuje, pa bo uvidel, da je deklaracija predpogoj našega življenskega obstanka in narodnega gospodarstva. Sami si hočemo „voliti vero in postaviti“, in sami si bomo rezali svoj kruh!

Dnevne vesti.

Uradniki slovenskih denarnih zavodov. Meseca marca t. l. se bode vršilo v Ljubljani zborovanje uradnikov vseh denarnih zavodov. Razpravljalo se bode o položaju, v katerega je prišlo uradništvo te vrste vsled razmer, povzročenih po vojni, ter o načinu, kako si ohraniti in zagotoviti svoj obstanek v bodočnosti. Pretakli mesec so se razposlale na uradništvo vseh slovenskih denarnih zavodov informacijske pole. Nujno prosimo vse one, ki so te pole prevzeli, da jih čimprej in točno izpolnijo ter jih vrnejo na naznanjeni naslov ali pa „Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju v Ljubljani“. Radi važnosti zadev, ki se bodo na zborovanju razpravljale, se vabijo uradniki in uradnice vseh denarnih zavodov brez razlike, da se zborovanja zanesljivo udeleže, oddaljeni vsaj po enem odposlancu. Kdor bi želel na zborovanju nastopiti s kakim k zadevi spadajočim referatom, naj to javi imenovanemu društvu.

Odbor „Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju“ opozarja vse člane in članice, naj spornih zadev s svojimi delodajalci nikar ne spravljajo v javnost potom časopisja, temveč naj predložijo take zadeve društvenemu odboru, ki bode skušal sporna vprašanja za delodajalci mirnim in internim potom rešiti, šele če bi tako posredovanje ne imelo uspeha, bode društveni odbor zadevo izročil javnosti. Za posledice, ki bi nastale za člane vsled samovoljne objave spornih vprašanj brez poprejšnje obvestitve društvenega odbora, pa odbor ne prevzema nobene odgovornosti.

Zahvala. Zahvaljujem se gosp. gostilničarju Grančnik v hotelu Trabesinger in njegovim gospe za izredno prijazno in požrtvovalno postrežbo, ki sem je bila deležna, ko sem morala zadnji teden več dni bolana stanovati v hotelu. Priporočam najtopleje vsem rodoljubom, da posečajo hotel o vsaki priliki. — I. Štanjgl, Šmihel.

G. župniku-infanteristu Janezu Mlierhoferju je podelil ljubljanski škof župnijo Planina na Vipavskem. Čestitamo!

Št. Rupert pri Velikovu. (Stanje Marijine družbe.) Tukajšnja deklinška Marijina družba se je tudi v l. 1917 dobro obnesla. Na god sv. Alojzija je bilo na novo sprejetih 6 članic. Tekom leta so vstopile 4 članice v redovni stan in sicer ena k križevskim sestram v Gradcu, tri pa k našim šolskim sestram v Mariboru, dve članici sta se poročili, ena je pa bila izključena. Od 7. do 9. decembra je družba opravila duhovne vaje, katere je izvrstno vodil č. gosp. profesor dr. Gregor Rožman. Pri tej priliki se je tudi Marijin vrtec ves obnovil. Družba šteje zdaj 49 rednih članic, Marijin vrtec pa 48 otrok, 8 kandidatkin pa se pripravljajo na slovesen sprejem, ki bo na Alojzijevo. Članice in otroci Marijinega vrtca prejema vsak mesec sv. zakramente, članice so navzoče pri mesečnem nauku v cerkvi in pri na to sledečem shodu v šoli, kjer navadno nastopajo tudi razne članice kot govornice. Družba se dalje časa že pripravljajo na igro, pa je dozdej ni mogla prirediti, ker je bila šolska telovadnica od vojaštva zasedena. Igra se bo vprizorila na Velikonočni pondeljek popoldne. Natančni spored se bo pravočasno naznanil.

Št. Rupert pri Velikovu. (Prestop v katoliško cerkev.) Dne 16. prosinca t. l. smo imeli v kapelici „Narodne šole“ lepo slovesnost.

Sprejeta je bila v katoliško cerkev protestantka osemnajstletna gojenka šolskega internata in učenka gospodinjske šole Elsa Münch, rojena v Kajiri v Egiptu, hči nemškega in protestantskega železniškega inženirja in katoliške zilske Slovenke. Ganljiva slavnost je napravila na vse navzoče globok vtis.

Št. Rupert pri Velikovu. (Slovenski pozdrav iz daljne Azije.) Prejeli smo od bivšega zelo marljivega učenca „Narodne šole“, ki zdaj služi kot vojak-šofer v azijski Turčiji pri tamošnjih naših četah, razglednico, ki je, dasi ima samo slovenski naslov, srečno semkaj došla in se glasi: Pristrčne pozdrave iz daljne Azije pošilja vsem vernim Slovincem nekdanji učenec „Narodne šole“ Isak Jožef.

Št. Rupert pri Velikovu. (Poročilo in zahvala.) Božja previdnost je vidno čuvala nad našo „Narodno šolo“, tako da se je ves čas sedanje strašne vojske mogel vršiti redni pouk, dasi ji je parkrat pretela skrajna nevarnost, da bi bila zatrta. Natančno poročilo o teh razburljivih dogodkih bomo objavili, ko nastopi splošni mir. Učencev šteje letos 181 in sicer 73 dečkov in 108 deklic. Posebno dobro se obnese gospodinjska šola, katero obiskuje 14 šoli odraslih deklic in za katero se vsako leto več učenek oglašajo. Šolski internat je tudi ves napolnjen z otroki. Običajnih božičnih slavnosti v vojskih letih nismo mogli prirediti radi vojske in tudi ker je bila šolska telovadnica opetovano od vojaštva zasedena. Ali ubgo šolsko mladino smo vsako leto o božiču obdarovali, ket so nam naši blagi dobrotniki vsako leto poslali za to potrebnih denarnih darov. Prejeli pa smo v l. 1914. 1262 K 50 v, leta 1915. 1397 K 66 v, l. 1916. 1689 K 87 v, za zadnjo božičnico l. 1917. pa smo prejeli zelo veliko vsoto 2021 K 10 v, vse skupaj smo v štirih vojnih letih prejeli ogromno svoto 6371 K 13 v. Pač dokaz, kako je naša šola našim dobrotnikom pri srcu. V zimskih mesecih dajemo otrokom gorko juho, v prvih dveh vojskih letih smo mogli ubogim otrokom še oskrbeti obleke in čevlje, l. 1916. pa samo še nekaj obleke in cokljače, za zadnjo božičnico pa je samo še en del otrok mogel dobiti cokljače, drugi otroci jih bodo prejeli, kadar bo došlo potrebno usnje in sukanec. — Vsem preblagim dobrotnikom izreka pa za vso njihovo ljubeznivo skrb za našo slovensko šolsko mladino in za ogromne darove najprisrčnejšo zahvalo *vodstvo „Narodne šole“*.

Djekše. (Za cerkev) na Djekšah je kupila Brežnikova hiša lep srebrn ciborij ali kelih za obhajanje. Ko vojska mine, bomo sicer morali pri cerkvi marsikaj prenoviti, napraviti in popraviti, za kar se že oglašajo blagi dobrotniki. Tudi nekateri križi ob naših potih že težko čakajo, da vojska mine.

Guštanj. Dne 22. febr. je po dolgi, mučni bolezni umrla obče znana in povsod priljubljena gospodinja Frančiška Dretnik pd. Hajnžikova mati. Bila je vzor vsem gospodinjam. Radodarna ter usmiljena do ubogih revežev. Od njene hiše ni odšel nobeden revež brez milodarov. S hvaležnostjo se bodo spominjali ubogi svoje rajne dobrotnice v sv. molitvi. Rajna je bila odločna Slovenka ter je vzgojila svoje otroke v slovenskem krščansko narodnem duhu. Poslala je tri sine v vojsko, od katerih se eden — Ivan — pogreša že od začetka vojske. Ni ji bilo usojeno, doživeti ljubega miru, da bi videla usodo svojih sinov. Kako je bila rajna priljubljena pri ljudeh, je pokazala ogromna udeležba ljudstva, ki jo je spremlilo k zadnjemu počitku. N. v m. p.

Komel pri Pliberku. Kmet Prekrnik je dobil večkrat žuganje s kaznijo, ako ne odda žita, kakor mu je bilo predpisano. Opozoril je, da sedaj z gore ne more voziti. Nazadnje le nabaše žito, vpreže konja, vsakega drži hlapec pri uzdi. Pa zavora na ledu ne prime, voz zmiraj bolj tišči konja, ki se vsled tega splašita in zbežita po gladkem bregu. En hlapec odleti po bregu, drugi skoči v breg, a mu spodrsne in on pride pod zavrto kolo, to ga vleče, dokler se voz ne prevrne. In sedaj trpi hlapec hudo na notranjih bolečinah in poškodbah. Kaj bi se lahko zgodilo s konjema v vrednosti 8000 K, ako bi ne bila pohlevna?! Oblasti naj ne zahtevajo nemogočih reči, saj so naši ljudje tako zadosti natančni in vestni!

Škocljan. (Razno.) Velika nesreča je zadela kmeta Miklavca, Rivca v Piskrčah. Vsled nesreče pri žrebenju je poginila velika, lepa in dragocena kobila. V današnji dobi, ko se niti za drag denar kaj poštenega ne dobi, je taka izguba za kmeta naravnost udarec in nenadomestljiva. — Ker je okrajno glavarstvo za uboge ljudi naše občine pustilo občini premalo zabele, so šle ženske — 11 jih je bilo — na glavarstvo, ki jim je vendar ustreglo in prepustilo še 10 kil, da jih občina na karte razdeli. Kmet mora oddati zabelo,

a domači ljudje, ki si ne morejo klati in dobijo veliko premalo mleka, za drag denar ne dobijo masti. — Dne 2. sušca smo pokopali pri nas enega najboljših kmetov, Janeza Hamerja, posestnika Gorjančeve hiše v Klopincu. Bil je mož pravičen in po volji božji, ki se nikdar ni sramoval svoje vere in jezika, ki je kot samec v deviškem stanu lepo gospodaril s svojima sestrama. V ginljivih besedah se je č. g. župnik poslovil ob obilni udeležbi ljudstva od svojega res zvestega farana in prijatelja, cerkveni zbor pa mu je zapel v slovo lepo žalostinko. — Tisti, ki so si bogvekaj obetali od vojaških konj, nakupljenih pri konjskih bolnišnicah v Volšpergu, Celovcu in drugod, so se pošteno opekli. Doma jih skrbno krmijo in pripravljajo, da bi bili dovolj močni vsaj za kmečko delo, recimo za plug, kar naenkrat pa se olupijo in postanejo garjevi ali šebavi. In to sitno kužno bolezen nalezejo še domači konji. Kako bodo letos naši kmetje obdelali svoja polja in zorali pri sosedah! Volov ni, pri konjih so nesreče. Na „trenške“ konje se veliko ne zanašajmo. Predno bodo mogli vleči težko brazdo, bode jih treba spraviti k moči in življenju. S čim pa? Res smo vsi, še posebej kmetje, siti vojske čez grlo. Kdaj bodo zaceljene rane?

Melviče. (Petkrat odlikovan.) Za svojo hrabrost pred sovražnikom je bil predsednik tukajšnjega izobraževalnega društva Valentin Raušer pd. Hinjak odlikovan z veliko srebrno, dvakrat z malo srebrno in z bronasto svetinjo za hrabrost ter z Karlovim križcem. Obenem je bil novembra 1917 povišan za narednika. Slovenskemu junaku naše čestitke!

Črneče. (Nagle smrti) je umrla dne 27. febr. cerkovnikova žena Julijana Epšek, roj. Srebotnik, stara 35 let. Vstala je še zjutraj, a ji je postalo slabo in kmalu je izdihnila svojo dušo. Po novem letu je prestala v Gradcu težko operacijo v grlu, vrnila se navidezno ozdravljena, a hitro jo je dohitela bela žena, smrt. Zapušča šest majhnih otrok, ki jim je bila marljiva in skrbna mati. Njen mož Grega je mogel priti iz Hartberga, kjer je prideljen delavski kompaniji, dasi se mu je takoj brzojavilo, šele dan po pogrebu domov. Velika udeležba pri pogrebu je pokazala splošno žalovanje ob nenadni smrti. Cerkevni zbor je zapel pokojnici ob grobu ganljivo žalostinko. To je letor v naši župniji že drugi slučaj nagle in neprevidene smrti.

Tolstivrh. (Tatvina.) Dne 26. febr. ponoči so doslej neznaniz umoviči ukradli železniškemu delavcu v Robinovi bajti Podklancem živo pitano svinjo iz hleva. Škoda je, ko si je s trudom hotela družina priskrbeti kaj hrane, seve občutna.

„On je panslavist.“

Učitelj Wiegele iz Velikovca je priobčil v „Freie Stimmen“ od dne 3. jan. javno pismo, naslovljeno na predsednika jugoslov. kluba, dr. Korošča, ker je dr. Korošec v znani koroški interpelaciji, ki tako živo slika koroški Vilajet, ostro prijel imenovanega učitelja. — Wiegele trdi, da je vsaka beseda, ki se njega tiče, zavedna laž in da so dr. Korošec in njegovi informatorji v duševnem in nraavnem oziru podleži. — Pustimo osebno stran te zadeve! Nas danes zanima drugi del tega javnega pisma. G. Wiegele pojasnjuje v tem delu, da ga je pozvalo l. 1915 okrajno glavarstvo v Velikovu, da se izjavi o enoletnem prostovoljcu, slovenskem juristu Habermutu iz Dobrave pri Vovbrah, ki je služil pri koroškem domobranskem pešpolku 4.

Ta izjava nas izredno zanima! G. Wiegele je pokazal v tej izjavi odkrito svoje karte: Vrgel je največji trumf tistih časov na mizo in ... igra je bila za njega dobljena: Trumf se glasi: Habermut je panslavist!

Umislimo se v ta položaj! 20 letni jurist Habermut iz Dobrave je veselje in ponos skromne slovenske kmečke hiše! Ni bil poturica in ni izdal svojega naroda! O pravem času, če je bilo treba, je klical živio, ne pa „Heil“. Pride vojska in sčasom mora tudi Habermut k vojakom, branit domovino. Ko služi zvesto z drugimi koroškimi fanti pri koroškem polku v Ljubnem in grize tam krepko svoj „komis“, čuti na mah vojaško poveljništvo potrebo, vzeti Habermutov patriotizem v pretres. Okrajno glavarstvo v Velikovu dobi z Ljubnega nalog, da poizveduje o Habermutu! In glej! Kot izvedenec se kliče — g. Wiegele. — Vsilijo se nam sledeča vprašanja! Kaj se je zgodilo v Ljubnem? Katera roka je bila tu vmes? Zakaj se kliče Wiegele? Ob istem času je služil v Ljubnem kot poročnik učitelj Schiestl iz Velikovca, prijatelj gospoda Wiegeleta! Je vse to v kaki zvezi? Nikdo v Velikovu bi se ne upal trditi, da sta bila Schiestl in Wiegele kedaj zaljubljena v Habermuta. Vemo pa, da sta se Habermut in Wiegele pravdala pred sodiščem.

In zdaj pride najbolj značilna točka!

V tistem času, ko se je zaklel ves pekel proti Slovincem, ko so gnali nedolžne slovenske žrtve v zapore, ko je bilo vse ozračje na Koroškem nasičeno strupenih in eksplozivnih plinov proti Slovincem, ko je nemška javnost proglasila svetovno vojsko kot vojsko proti panslavizmu in je torej ta beseda pomenila največji zločin proti Avstriji, ko so vohali in stikali po „panslavistih“ in jih iskali s svetilkami po vseh kotih, pride učitelj pred okrajno glavarstvo in izreče z nezmotljivostjo rimskega tribuna, ki je lastna narodnim odpadnikom (Wiegele je namreč slovenske matere sin!) sodbo: Habermut je panslavističen hujskač! — Pomislite: Habermut je rekrut. Zdaj pa dobi njegova vojaška oblast od politične oblasti v Velikovcu obvestilo: Habermut je panslavist! Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi: Tiho, mirno je šlo; Habermutova usoda je bila zapečatenata, prišel je takoj, degradiran, na bojišče; on ne sme in ne more postati častnik!

Uničen je bil zopet zaveden koroški inteligent, in nemški Babilon je vriskal.

Pa k stvari. Ali ve g. Wiegele, kaj je panslavist? To je človek, ki dela na to, da se združio politično vsi Slovani. Kajti očitno je mislil Wiegele politični panslavizem. Za Avstrijco pomeni to, da se naj odtrgajo Slovani od habsburške monarhije. Je bil Habermut tak panslavist?

Ako bi izustil to besedo kak zagoveden nemčur tri milje daleč za Škofjim Dvorom, ki je med tednom hlapec, v nedeljo popoldne pa za tri ure politik in pijanec, bi mu tega ne zamerili. Saj vemo, da je dosti takih duševnih revežev na Koroškem, katerih politični katekizem obsega samo tri besede: „panslavist, srbofil in kranjski hujskač“, ki so jih srečno ujeli na kakšnem nemškem shodu. Krepek glas za kričanje in vse vkup zalito z nešetimi vrčki plačanega piva, in stvar je narejena!

Da se pa učitelj mladine, in celo učitelj na mestni šoli v Velikovcu, kateremu na njegovo zatrdilo radi verjamemo, da je zdržen in trezen in o katerem moremo misliti, da razume dalekosežen pomen takih besed, posluži istih izrazov, in sicer v tako usodepolnem trenutku, to nam je nerazumljiva uganka!

Toda g. Wiegele prinaša dokaze za svojo trditev. Čujmo!

1. Habermut je imenoval njegove šolarje „Deutsche Faloten“. — Recimo, da je to res. Je Habermut radi tega panslavist, izdajalec Avstrije? Obrnimo narobe. Nemeč bi imenoval takšnega fantalina: „bindišarski falot“. Je zaradi tega že vsenemec, ki hoče razdreti Avstrijo in priklopiti vse avstrijske Nemce k Prusiji?

Toda kaj je resnica na tem? Habermut je bil tožen v jeseni 1914 zaradi teh izrazov. V teku pravde, ki še zdaj visi in še ni končana, slika Habermut stvar drugače. On trdi, da so ga velikovski šolarji ponovno izzivali, žalili in zmerjali. V opravičenem srdju jim je zabrusil: Falotjel! Ali ste se to učili v šoli? — Ni naša stvar razsoditi v tej zadevi, to bo storilo sodišče. Na celi zadevi pa, ki je neizrekljivo malenkostna in banalna, je v tem slučaju edino zanimivo to, da gre ravno spet za šolarje učitelja Wiegeleta. Omenimo še, da sta si Wiegele in Habermut bila sploh v laseh. Habermut je namreč l. 1914 tožil učitelja, ker ga je ta očitno na cesti javno psoval in žalil. Zdaj pa gre Wiegele k okrajnemu glavarstvu ter opiše Habermuta kot panslavista! Kdo naj na božjem svetu verjame, da je ta sodba nepristranska?

2. Habermut je pisal materi pismo in zunaj na kuverti je stalo: Eviva Slovanja, a basso Germania (Živijo Slovenija, dol z Nemčijo). Žalibog je merodajna priča, stotnik Papič, ki je baje to videl, umrl.

To se čuje kot roman! Res, original je tale Habermut! Pa ravno kuverto si izbere ta mož za svojo svetovno-važno politično izpoved! In svoji materi! Pa še v laškem jeziku! Res velepotezno! — Vprašajmo še, kdaj je to bilo, morda celo pred vojsko! Ta Slovenija, ki jo zbuja Habermut na tej usodepolni kuverti k življenju, res ni tako napačna! Ali naj kaže ta izrek panslavizem? Ako ni hujskega panslavizma, bo mati „Germania“ res mirno spala. Pa Bog ve, če je te namišljene besede sploh Habermut sam zapisal! O tem bi moral Habermut sam govoriti. (Konec sledi.)

Naše žrtve.

Opozarjamo vnovič, da naj poročajo vse župnije, koliko fantov je odšlo k vojakom, koliko jih je ujetih, ranjenih, mrtvih. — Nekatero župnijo so to že storile. Za vse padle junake, katerih imena se bodo objavila v „Miru“, se bo brala sv. maša od 1. aprila t. l. vsak dan skoz več mesecev, in sicer v „Dijaškem domu“. — Na vprašanje v „Miru“, kaj je „Dijaški dom“, odgovar-

jamo v par besedah: „Dijaški dom“ je zavod v Celovcu (Ahacljeva ulica 7), v katerem stanuje okrog 20 slovenskih koroških dijakov. V tem zavodu je hišna kapelica, v kateri se opravlja vsak dan sv. maša. Iz src slovenske dijaške mladine se bo dvigala nedolžna molitev proti nebesom za padle žrtve; slovenski narod pa ne bo pozabil na „Dijaški dom“, ki je tako potreben za Koroško in kjer se goji in neguje spoštovanje in hvaležnost do brezštevilih žrtv naroda v svetovni vojski.

Gorenče pri Rudi. Na laški fronti je dne 19. decembra m. l. žrtvoval svoje mlado, upapolno življenje za domovino obče priljubljeni mladenič Bolbe Hetzl pd. Lincejev v Šmiklavžu. Tri leta je hrabro branil svojo domovino, bil je za svoje junaštvo dvakrat odlikovan! Pogrešali bodo starišči edinega sina, ki je bil njih up in tolažba na stara leta, pa tudi mi dobrega prijatelja in nadarjenega igralca, kajti rajni Bolbe je pri vsaki igri, ki se je tukaj uprizorila, spretno sodeloval. — Občesposlovani Lincejevi rodbini naše najiskreneje sožalje. — Nadalje so še žrtvovali svoje življenje za domovino naslednji možje in fantje iz Gorenč: Janez Sarmuš pd. Krevčev in Gašper Ehart pd. Fau v Srednjivasi; Luka Pogačnik pd. Mežnar, Nuže Trunk pd. Trunkov in Štefan Kranjc pd. Radarjev v St. Radegundi; France Glančnik pd. Jančkov na Ledu; Tonče Rebernar pd. Puhpavrov v Šmiklavžu; Anton Mave in Lojze Pogačnik, Kajžnikov v Srednjivasi. Spavajte mirno v tuji zemlji! Na svidenje nad zvezdami!!

Pokrče. Z veseljem smo pozdravili misel, da hočejo nekateri dobri gospodje v Celovcu brati sv. maše za vse naše prijavljene vrle vojake. To je pač nesebična ljubezen, ki ne išče sebe, ampak le neznanim mrtvim hoče pomagati iz največje stiske vic. V stiski spoznaš prave prijatelje. Nemških prijateljev pa, kakor kaže vojska vedno bolj, gre več kot tisoč na en lot (= $\frac{1}{30}$ funta). Zato svoji k svojim! Iz naše župnije so padli, umrli ali pogrešani dozdej sledeči: Šmid Jurij pd. Florijev, padel ob Soči l. 1916; Kulterer Fr. pd. Kravletov, od 24. 3. 1915 ga pokrivajo gozd-nate Karpate; Ilgovc Janez pd. Dornkažev, od decembra l. 1916 spi v izdajalski Laški; Glančnik Pavel pd. Jamnikov, pokopan je bil 22. 1. 1916 v Rabeljnu; Groß Luka pri pd. Andreju, umrl je na Laškem l. 1916; njegov brat Ignacij, je iz l. 1916 pogrešan; Kurat Valentin pd. Knapov, padel je na Laškem v novembru l. 1916; Hribernik Franc pd. Sivčev, padel koncem maja l. 1915 v Galiciji; Herman Pavel pd. Ozebčev, je umrl junija l. 1916 v bolnišnici v Inomostu; Lušin Franc pri pd. Žagmojstru, šel je med vojake že pričetkom vojske, a na Ogrskem ga je naenkrat zmanjkalo; najhujše pa je prizadeta Žalnikova hiša, prava hiša žalosti: Levič Jakob pd. Žalnik, s svojima bratoma Francem in Valentinom (poslednji je bil gospodar pri Čebliču), je ali padel ali bil ujet, ker od 15. 2. 1915 ni niti o njem, niti o njegovih bratih nikakega obvestila, čeprav se je že večkrat potom Rdečega križa po njih popraševalo. O, domovina, kako si raztrgana! Tvoje kosti so razmetali, in s tvojo krvjo oškropili bojne poljane! Kdaj bodo te kosti zopet oživele? Ko se bomo tudi v Korotanu zavedli, da te žrtve ne smejo biti zaman in da smo mi „seme izkrvavelega naroda“. Verujemo tudi v vstajenje naroda!

Sele. Tudi mnoge naše fante in može krije tuja zemlja. Za gotovo vemo, da so v kruti vojski našli smrt sledeče: Andrej Jug (Malavdrov), Jožef Dovjak (Gašperjev), Janez Uznik (Gregic), Primož Mak (Turkov), Franc Mak (Donijev), Matevž Basner (Ražar), Alojz Basner (Sp. Bošnjakov), Valentin in Janez Jug (Zvrh. Jugova). Matevž Travnik (Hajnžičev), Janez in Franc Oraže (Zvrh. Žerjavova), Valentin Kelih (Begojstrov), Šiman Gregorič (Sp. Hlipovčnikov), Matija Piskernik (Vogarjev), Olip Matija (Ogradnikov), Franc Male (Grabnar), Matija Hribernik, Andrej Mak (Šerjakov), Štefan Čertov, Juri Esel, Štefan Mak in morebiti še kateri drugi. Dolgo so pogrešani in se najbrže tudi ne bodo več vrnili: Valentin Mak (Primožev), Blaž Mak (Donijev), Janez Pegrin (Kralhoferjev), Valentin Oraže (Zvrh. Malejev), Jožef Mak in Tomaž Mautz (pri Koželu), Boštjan Čertov (Košutnikov), Andrej Hirs (Hajnžejev), Valentin Mak (Kuhelrov), Jakob Dovjak (Šimejev), Boštjan Male (Motelnov) in Filip Hirs. Številne so torej naše žrtve, celo edini sinovi in mladi posestniki so med njimi. Vsa bojišča so oškropljena s krvjo slovenskih junakov. Če smo na bojiščih navadno v prvih vrstah, zahtevamo pravice za svoj slovenski narod tudi doma. Sužnji nočemo biti, marveč enakovredni drugim narodom!

Koroški gospodar.

Nerednosti pri oddaji živine.

Od več strani slišimo pritožbe kmetov ozir. kmetic, katerim je danes ponajveč izročena oskrba naših slovenskih gospodarstev, da se dogajajo pri oddaji živine mnogotere nerednosti. Šele pred par dnevi mi je tožila kmetica: „Prišel je nakupovalec za vnovčevalnico živine (Viehverwertung) in si zbral najlepšo kravo, češ, tu morate oddati. Prosil sem in ugovarjala obenem, a ni pomagalo nič, grozil mi je celo, da mi jo odvzamejo z žandarji. Ker je videl, da se uklonem tej grožnji zelo težko, pač le, ker se moram, mi je obljubil, da jo plača vnovčevalnica z ozirom na to, da je krava res lepa in dobro rejena po isti ceni kakor vole in sicer 3 K za kilogram žive teže. Kako pa sem bila iznenadena, ko so mi jo plačali namesto po 3 K po K 2'70. Saj veste, moža imam pri vojaki, sama si pa ne znam tako pomagati.“ Veliko pritožb pa se nanaša na tehtanje živine in še druge nerednosti, ki povzročajo, in kakor se je v več slučajih dognalo povsem upravičeno, veliko ozlovoljenje med kmeti.

Taki slučaj bi se v resnici ne smeli dogajati. Vnovčevalnica za živino vendar ni ozir. bi ne smela biti podjetje, ki stremi za prevelikimi dobički, temveč je njen pravi namen posredovati med producenti in konzumenti. Iz tega stališča bi morala strogo reelno postopati in svoje poslovanje tako urediti, da bi bile nakupovalne cene, s cenami ki jih morajo plačevati odjemalci v takem razmerju, da bi prebitek zadoščal sicer za kritje poslovnih stroškov, a ne več. Potem bi se ne kopicili več ogromni dobički v blagajnah vnovčevalnice, ki bodo od tam gotovo težko našli svojo pot nazaj v kmetijstvo; pač pa bi ostal tisti denar v tem slučaju lastnikom živine, to je kmetom. Saj se še spominjamo, da je svoj čas celo nek odbornik v celovškem občinskem svetu interpeliral župana, kako namerava preprečiti vsako nadaljno nakopičenje dobička te zadruga in kaj hoče ukreniti, da bo vnovčevalnica za živino postala to, kar bi morala biti, namreč ustanova, ki ima skrbeti tako za dobrobit kmeta, kakor tudi meščana.

Kar pa zadene rekvizicijo ozir. oddajo živine na vnovčevalnico ali njene podružnice, priporočamo, da se posestniki, posebno kmetice, ki niso vajene takih opravkov, obračajo v navedenih slučajih do zaupnikov, ki so v tem že izvežbani. Gotovo jim bodo radevolje svetovali in če treba jih tudi zastopali pri določitvi cene in pri — tehtanju živine. Izkupički iz prodane živine so itak edini izdatnejši dohodki, posebno pri malem kmetu, zato ne gre, da bi bil še pri teh prikrajšan. Pa tudi mi bodemo posvečali temu predmetu več pozornosti.

Koliko živine se porabi na Koroškem za prehrano armade in civilnega prebivalstva?

Zadnji čas se je konzum mesa silno zvišal. Zahteva se zato od naših kmetovaleev vedno več živine in rekvizicije postajajo vedno brezobzirnejše. Vzrok leži deloma v tem, da prebivalstvo, posebno v mestih, sega vsled prikrajšane množine moke ozir. pomanjkanja drugih živil bolj po mesu, ki se kljub visoki ceni razmeroma še najlažje dobi; krivo je temu pa tudi dejstvo, da je uvoz živine iz Ogrske popolnoma nezadosten in se vrši zelo neredno, vsled česar mora naša dežela preskrbovati tudi armado z veliko večjim kontingentom. Številke so naravnost grozne: Od 1. svečana 1917 do 31. januarja 1918 se je porabilo nič manj, kakor 68.182 glav domače živine. (V letu 1916 samo 36.396.) Iz zgoraj navedenih vzrokov pa bi moralo biti oddanih samo meseca svečana 1918 13.450 goved za armado in civilno prebivalstvo. Tem zahtevam primerno pada tudi število goveje živine. Dočim se je naštel na Koroškem 31. maja 1917 še 237.875 glav goveje živine, se je zmanjšalo njeno stanje do začetka svečana 1918 na približno 200.000 glav. Ako odštejemo še precej številne domače zakole, smemo danes računati samo na na okroglo 190.000 goved. — Te številke jasno osvetlujejo položaj naše živinoreje in kmetijstva sploh. Kar so imeli kmetje živine odveč, so jo že davno oddali ozir. jim je bila odvzeta; kar se je odvzame odslej, ne gre samo na škodo kmetijstva, ošobito poljedelstva, ampak se bo s tem silno oškodovala, če ne popolnoma onemogočila splošna ljudska prehrana.

Čemu pa tudi tistih 1500 do 1800 zakolov, ki so proračunjeni mesečno za precej nepotrebne ledenice (Gefrieranlagen). Ali bi ne bilo bolj pametno, da se pusti živina dotlej v hlevu, da se v resnici potrebuje? — er.

Vojaški konji za poljska dela.

C. in kr. intendantca 10. armadnega poveljstva, vojna pošta 475, bo oddajala koroškim kmetom za

pomladanska poljska dela konje s potrebnim moštvo vred in sicer brezplačno na razpolago. Tozadevne prošnje je vložiti na pristojno okrajno glavarstvo (Anbauoffizier) ali neposredno na imenovano intendanco.

Oddaja masti.

(Iz Sel.)

Komaj se malo oddahnemo od ene oddaje, že pride druga. Sedaj je treba oddati špeh od svinj in sicer od svinje do 60 kil teže 2 kili špeha, od težjih zopet več. Ako bi bile za pitanje svinj take razmere kot pred vojsko, bi toliko pač vsak lahko in rad oddal. Toda pogledimo, kako težavna je reja in pitanje svinj pri nas! Najprej, kako težko je dobiti male prasce in kako drago jih je treba plačati. Potem kak trud je ž njimi, koliko skrbi in pazljivosti je treba, da ne poginejo. In svinjska krma! Kako trda je poleti predla celo za navadno travo, kaj še le za drugo krmol! Kako torej svinje opitati? Mnogo svinj v našem kraju ni okusilo otrobov. Parkrat so dobili nekateri po par kil otrobov, pa kakšnih! Pravzaprav je bila sreča, da jih ni bilo mogoče veliko dobiti, ker bi po njih gotovo še več svinj zbolelo in celo poginilo. Tudi repice ni bilo mogoče svinjam veliko pokladati, saj je še mnogi ljudje stradajo. Bela repa v naših hribih ne uspeva, ajdovih plev je bilo malenkost. Kako naj bi torej svinje dobile špeh?! Če ga je katera imela za en prst debelo, smo morali biti zadovoljni. Pa visoki gospodje zgoraj menijo: svinja mora imeti špeh, torej sem ž njim! Mnoge družine pa morajo reči: kjer nič ni, tam še cesar pravico zgubi!

Škocijan v Podjuni. Kmetijska podružnica za Škocijan in okolico je imela na kvaterno nedeljo, dne 24. februarja, lepo obiskan gospodarski shod. Poročal je domači g. župnik. Slika, ki nam jo je podal, nikakor ni bila vesela. Čemu tudi „farbati“ ljudi?! Govoril je o nazadovanju naše živinoreje, katero je povzročila lanska naravnost katastrofalna suša in oddaja živine za erar, ki od zdaj naprej zahteva za vojaštvo in mesta mesečno 13.000 glav, medtem, ko je morala poprej dajati Koroška mesečno 3000 glav. Civilno prebivalstvo dobiva manj moke, zato zahteva več mesa. Ogri, katerih zemljo so naši planinski še posebej pa slovenski regimenti tretjega železnega kora rešili pred ruskim vpadom in pred popolnim uničenjem, v zahvalo za to štrajkajo. Ne dajo nam ne moke in ne masti, medtem ko imajo doma vsega v izobilju. Ogrski vojaki pri nas nastanjeni, so nam o tem pripovedovali in se hvalili. Mi smo dobili skomine po dobrih zemljah in debelem špehu, da so se nam kar sline cedile. Govornik vzpodbuja kmete, da vztrajajo in naj ne obupajo. Ni kmetu danes z rožicami postlana težavna pot, a boljše še se nam vendar godi, kakor tistim trpinom, ki so morali bežati v Galiciji in na Goriškem pred sovražnikom; sedaj stradajo po barakah in bodo ob vrnitvi v domovino naši razrušene svoje domove, uničena polja in vinograde.

Željnje pri Velikovecu. (Naša hranilnica) je imela lansko leto prometa, to je dohodkov in izdatkov K 190.726.64. Zadružnikov je 90. Vlog je bilo koncem leta K 100.931.69, posojila na posestvih K 26.848.74, vojno posojilo znaša K 17.680.13 ali nominale K 19.000. Pri „Zadružni Zvezi“ je naloženih K 47.105.50 in delež K 1000; v gotovini je bilo K 9.300.—. Čistega dobička je bilo K 252.62, za podpore in dobre namene je dala K 48. Rezervni fond znaša K 702.28. Hranilnica je bila ustanovljena l. 1910. Iz tega poročila se razvidi, da si je pridobila med našim ljudstvom v kratkem času splošno zaupanje. Hranilnica deluje popolnoma nesebično in z najmanjšim dobičkom. Posojila daje po 5%, vloge obrestuje po 4%.

Stointrideset kron, liter petroleja in kilo sladkorja za eno kozo je dobila neka gostja na Koroškem. Še žive ljudje, ki so prodajali in kupovali koze po 5 ali 6 goldinarjev, kozlete k Velikinoči pa po 90 do 100 krajcarjev. Tako se spreminjajo časi.

Liter mleka — 5 kron bi veljal (stal), če bi namesto kmetskih krav imeli vimena — judi.

Za dekleta in žene.

Govor Cilke Grafenauerjeve

v Melviški Marijini družbi.

Častite družbenice! Človek je po svoji naravi nagnjen bolj k slabemu kot k dobremu; bolj h grehu kot h čednosti. Vsakdanje življenje in posebno čas, v katerem živimo, nam je temu jasna priča. Odkar je razpadlo rimsko cesarstvo, — toraj nad tisoč let, — še ni bilo na svetu toliko gorja, toliko trpljenja in bede, se še več prelilo toliko solz, kot v našem strašnem mukapolnem času. — In kdo je kriv temu brezmejnemu gorju? — Častite družbenice! Vsega strašnega zla je kriv napuh!

Napuh je oče vseh grehov. — Kjer je vladar napuh, je življenje pekel, ker napuh rodi le sovraštvo; sovraštva dejanje pa je hudodelstvo. Hudodelstvo je toraj greh pred Bogom in postavo, a Bog je v svoji neskončni modrosti uredil, da ima tudi greh svojega nasprotnika. Nasprotnik greha pa je čednost. Najlepša čednost, drage družbenice, je ljubezen, ljubezen do Boga in do bližnjega. Kdor pa pravi: Jaz ljubim Boga in sovraži svojega brata, je lažnik; kajti kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi, če sovraži brata, ki ga vidi. Le kdor brata ljubi, more tudi Boga ljubiti. Bog ni Bog sovraštva, ampak Bog ljubezni. Iz ljubezni do nas nas je Bog vstvaril, iz ljubezni do nas je poslal svojega edinega sina na svet in iz ljubezni do nas je šel njegov sin v smrt. Prva in največja zapoved božja je zapoved ljubezni. Napuh je poguba, sovraštvo smrt, ljubezen pa življenje sveta. Sv. apostol Pavel pravi: „Ako bi imel vero, da bi gore prestavljal, ljubezni pa ne bi imel, bil bi nič.“ „Na tem, da se ljubite med seboj, bo svet spoznal, da ste moji učenci,“ zapovedal je Kristus. Drage družbenice! Ljubezen je postavljena, da premaga sovraštvo in osreči svet. Ljubezen vse pretrpi, vse premaga. Naravno je toraj, da človek ljubi. Božja zapoved pa je, da človek ne ljubi samo svojih starišev, bratov in sester, ampak da ljubi tudi oni svet, v katerem on in njegovi prebivajo, svojo domovino. Ako ljubimo našo pravo domovino — nebesa — smo ravnotako dolžni ljubiti in spoštovati tudi ono domovino, v kateri prebivamo kot potniki, — našo posvetno domovino. Le kdor to oboje stori, izpolnjuje božjo zapoved. Drage tovaršice! Prav resno Vam stavim vprašanje: Se je to zadnje dosihmal med nami zgodilo? Zgodilo se je sicer, a le v prav neznatni in nezadostni meri. Ljubimo pač svoj dom, svojo domačo hišo, a potem je naše ljubezni konec. Le redkokateri izmed nas se je obzorje spoznanja do širše domovine in ljubezni do nje razširilo posrečilo. In še to malo število nas ni imelo nikdar priložnosti, dati vidnega izraza, vidnega znamenja temu svojemu srčnemu čustvu. Ta priložnost se nam nudi danes! Danes hočemo s podpisom dokazati neustrašeno pred celim svetom, da ljubimo svojo širšo domovino, v kateri prebivamo mi, naši bratje in naše sestre. Strašno je klanje, ki se že četrto leto vrši. Potoki krvi naših očetov, bratov in mladeničev je prelite. Neštete so bridke solze naše in naših mater, mnogo naših domačinov se ne bo vrnilo več. Ali naj so vse te žrtve na blagu in krvi doprinešene zastonj? Ali naj morda služijo celo našim narodnim nasprotnikom v prid? To ne sme biti! Iz krvi naših junakov naj vzraste pod vlado našega cesarja naša samostojna, neodvisna domovina, v kateri ne bo zapovedoval našim potomcem tujec, ampak domovina v kateri si bodo naši potomci sami rezali svoj kruh in volili prosto svoje zastopnike, domovina, v kateri si bodo sami delali in izvrševali svoje v domačih šegah utrjene postave, domovina v kateri se bodo izpolnile besede sv. pisma: Kako lepo in prijetno je bivati med brati. Kar po božjem in naravnem zakonu spada pod eno streho, po krvi in jeziku v eno narodno družino, to ne sme ostati še zanaprej po človeških naredbah in naši malodušnosti in brezbriznosti ločeno. V dosego združenja vseh Jugoslovanov, kar jih živi in prebiva pod zezlom našega cesarja, naj služijo podpisi.

Bog z nami in Marija!

Ženska volivna pravica. Švedska vlada je v državnem zboru predložila načrt, po katerem dobijo ženske aktivno in pasivno volilno pravico, to je da smejo voliti in voljene biti.

Za slovensko domovino.

Vse občuduje pogum in hrabrost naših fantov in mož. Klicala jih je domovina, in vse so storili, da jo ubranijo pred sovražniki. Tisoči in tisoči so darovali zanjo najdražje, kar so imeli, kri in življenje. Ovenčali so sebe in domovino z lavoricami.

Domovina joka ob njih grobovih solze bridkosti, a tudi solze hvalečnosti in ljubezni.

In me žene in dekleta?

Tudi nas kliče domovina, tudi me moramo biti junakinje, ki sicer ne prelivajo krvi, pa so vztrajne v delovanju in žrtvah za svojo domovino.

Vse, kar je nizkega in podlega, naj bode daleč od nas! Nikdar in nikjer ne delajmo sramote svoji domovini, našim možem in fantom junakom.

Na naših grobovih bi jokala domovina grenkejšje solze, kot jih joka ob gomilah fantov junakov, ker naši grobovi bi jej ne bili v čast, ampak v večno sramoto, če bi ji ne prinesli ljubečega srca žrtev, ki jih zahteva od nas.

Drage žene in dekleta, ne pozabite, da je slovenska domovina v sili, obdana od sovražnikov, da bije odločilni boj!

Naša mati je, ki nas je rodila in nas živi, ako njo izgubimo, smo sirote brez matere.

Zato na stražo! Vsaka bodi na svojem mestu, na svoji postojanki!

Nobene ne izdajte sovražnikom!

Ne bodite dezertanke, ne vhajajte k sovragu! In predvsem žene in dekleta, molite in še enkrat molite, za naše vojake, za mir in domovino, da nam po tolikih stiskah suženjstva in zatiranja zasije solnce zlate svobode!

Molite za naše voditelje, da jih Bog podpira in krepi!

Priporočajte Mariji našo domovino, naš narod, naj ga ona s svojo priprošnja varuje, da ne bode zaznamovan za smrt, ampak da se izpolni blagoslov pesnika Gregorčiča:

Le vstani, borni narod moj;
Do danes v prah teptan.
Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan!

Celovška Slovenka.

Angelček. Neprecenljive vrednosti je vsakemu, a v prvi vrsti mladini dobro čtivo. Da se otroci hitro naučijo gladko slovensko brati, naročite jim matere list Angelček. Vaši mali vas bodo tudi bolj ubogali, če bodo brali v Angelčku povesti o pridnih otrokih. Angelček je veselje malih. Matere, ve svoje otroke ljubite in ste srečne, če so veseli in pridni. Vaša želja se pa lahko izpolni. Angelček je otrokom tako potreben kakor oko človeku. Jaz ga imam tudi. In ga bom vedno prav toplo priporočala vsem materam in otrokom. Moji mali ga silno radi berejo. Angelček stane celoletno 1 K 50 v. To je v resnici malenkost v primeri z dušnimi zakladi, ki jih zna položiti v otroško dušo tako ljubko. Naroči se na naslov: Upravništvo „Angelčka“ v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80.

Najboljša žena . . . List „Slovenski učitelj“ je prinesel v letošnji drugi številki sledeče vlepomembne vrstice: V čem obstoji imenitnost žene? Na to vprašanje odgovarja veliki Napoleon. Med najzanimivejše trenutke njegovega življenja spada dogodek ob priliki sestanka z neko slovečo gospo Staël, ki je pa bila pozneje Napoleonova nasprotnica in mu je napravila tudi neprijetne politične zmede. V hiši Talleyrandovi je prvič govoril z njo. Med pogovorom je ušlo gospé Staël vprašanje, ki je izdajalo vso njeno častihlepnost. Vprašala je generala, katera gospa je pač v njegovih očeh največja in najimenitnejša. Urno in brez pomisleka odgovori Napoleon: „Tista, ki osreči moža z najboljšimi otroki!“ — Gospa pl. Staël je bila neprijetno presenečena, kajti pričakovala je ves drugačen odgovor. — Napoleon pa je imel prav: Tista žena je imenitna in veljavna, ki zna otroke dobro vzgajiti!

Za kratek čas.

Rešitev zadnje rač. naloge: 4 ptice, 3 drevesa.

Dimnikarski pomočnik si kupi hlebček kruha za dva penija (dva groša). Zapazi pa, da je hlebec manjši kot ponavadi in se pritoži peku. Ta pa pravi: Tem boljše zate, ga boš še lažje nesel. Pomočnik nič ne reče, vrže mesto štirih samo tri polpenije in hoče oditi. Pek ga pokliče nazaj in pravi: Kako to? Hlebec stane dva penija, ti pa si mi plačal samo tri polpenije? — Tem bolje za vas, boste še lažje prešteli.

Darovi.

Učitelj in poročnik R. je daroval za „Dijaški dom“ 50 K. Iskrena hvala! Spomnil se je nekdanjih dobrot, ki jih je užival kot dijak.

Bolečine v mišicah zanemarja mnogo ljudi, ker je mnenja, da bodo te bolečine itak minule. Bolečine se pa po nekaj časa zopet vrnejo in sicer tem močnejše, čim bolj se jih zanemarja. Ostaja namreč vedno nekaj od povzročiteljev bolečin v mišicah nazaj. To bi se dalo pa lahko preprečiti, ako se boleče dele trupla s Fellerjevimi blagodejnim rastlinskimi esenčnim fluidom z znamko „Elsa“-fluid obdrguje in masira. S tem se ne odpravi samo bolečine, marveč na bolečih krajih nastane obenem živahnejša cirkulacija krvi. Kri sili v zadnje kote mišicev, uniči povzročitelje bolečin in prepreči vrnitev bolečin. 12 steklenic tega blagodejnega sredstva za obdrgenje pošilja za 14 K 32 h povsod franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko). Zamore se obenem Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa“-kroglice, to izborno, tek pospešujoče želodčno sredstvo, 6 škatljic franko za 7 K 37 h naročiti. Izborno in sigurno učinkujoče je tudi sredstvo zoper kurja očesa, ki si je pod označbo Fellerjev turistovski flajšter z zn. „Elsa“ mnogo pristašev pridobilo. 1 karton stane le 1 krono ali 2 kroni. (ve).

Konjsko žimo, volovske repove, surove ščetine

kupuje v vsaki množini za najvišjo ceno
Prva Pelhřimovská akcijska tovarna
za ščetno blago in čopiče
dr. J. Hrdina, Pelhřimov, Češko.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

Listnica upravištva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam pri pre-se-litvah ali premestitvah naznanijo poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Hranilnica in posojilnica v Želinjah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na svoj

VIII. redni občni zbor

ki se bo vršil

na cvetno nedeljo, 24. marca 1918, po sv. maši v župnišču na Želinjah.

Spored:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1917.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Nadomestilo za lug

prav pripravno za pranje in snaženje, tudi za kuhanje mila; **prašek za pranje**, vsako množino, priporoča trgovina za milo **Fr. Siebert**, Celovec, Stauderhaus. Razpošilja se na zunaj.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Velikovcu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil

v sredo, dne 20. marca 1918

ob 12. uri opoldne

v Narodnem domu v Velikovcu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1917. in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan eno uro pozneje drug občni zbor, ki je pri vsakem številu zadržnikov sklepčen (§ 35 zadr. pravil).

Načelstvo.

Službe za kuharico

v kakem župnišču želi pošteno, izobraženo dekle, večšo je tudi vsakega zunanega dela. Naslov pove upravištvo lista „Mir“ št. 10. Znamka za odgovor.

Žveplo za sode

1 kg po 36 kron, razpošilja po poštnem povzetju **A. F. Krepek**, Maribor ob Dravi, Bismarckstraße 19.

Vosek

voščene odpadke kakor stearinske odpadke kupuje po najvišjih dnevnih cenah trgovina sveč **Fr. Siebert**, Celovec, Stauderhaus.

Varujte svoje vinograde, sadne vrte in vse rastline

pred listno ušjo, gosenicami in drugimi golaznimi s škropljenjem z **antifunginom**. Radikalno zanesljiv učinek, rastlina se ne poškoduje, zelo varčen, v inozemstvu že leta sem kot čudovito uspešno sredstvo preizkušeno. **Cena: 1 liter K 12**— (zadostuje za 50 litrov). Izvirne posode po 3½ litra K 32. Pošilja po povzetju ali predplačilo **M. Jünker v Zagrebu 11. Petrinjska ul. 3** (Hrvatsko). Obširen prospekt in navodilo za rabo **zastonj**.

Žagar

samec ali oženjen brez otrok, se išče za žago v Paierberg, pd. Steiner, pošta Hüttenberg, Korosko. Prehrana in plača po dogovoru. Več pove **Ivo Močnik**, učitelj, Dobrič, p. Friesach.

Kislo vodo

in

belo in rdeče vino

razpošilja **A. Oset, p. Guštanj.**

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelih, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred **K 270**.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred **K 245**. — Povzete 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Žganje vseh vrst

steklenice od piva in kisle vode

suho sadje

sveža jabolka

sode in strd (med)

kupi **A. Oset, p. Guštanj.**

Traki za čevlje

iz celuloze, 100 cm dolgi, okrogli, črni, neraztrgljivi. Cena na debelo 144 kosov **18 kron.**

Polpodplati.

Elastični polpodplati, na nepremočljivi podlagi montirane palčice iz bukovega lesa, lahki, tihi pri hoji in vpogljivi, najboljše nadomestilo za usnje, za vse velikosti čevljev, za par **2 K 50 vin.**

Usnjati polpodplati iz sestavljenih močnih delov usnja na nepremočljivi podlagi pritrjeni, za ženski par **K 3·50**, za moški **K 4·50**, močnejše vrste za ženske **K 4·50**, za moške **K 5·50**. Varovalci podplatov, prima, močni, usnjeni kosi, v zavojih po 16 kosov, z žebli, za otroke **K 1·30**, za ženske **K 1·80**, za moške **K 2·50**. Visoki podpetniki za par **K 1**— do **K 2·50**. Preprodajalec, zavodi, čevljarji dobijo popust. Poštne pošiljatve po povzetju.

Jakob König, Dunaj, III., Blütengasse 9.

Postni pastirski list

prevzvišenega gospoda **knezoškofa krškega**

s postnim redom za **Krško škofija za l. 1918**

se dobi v

tiskarni Družbe sv. Mohorja.

Cena 20 vinarjev.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ela-Balsam“ ne odstrani Vaših **kurjih ošes, bradavic in trde kože** v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim pismom **K 275**, 3 lončki **K 5·50**, 6 lončkov **K 8·50**. — Na stolne zabvalnih in priznanih pisem. — **Kemény, Kaschau (Kassa)**, poštai predal 12/597 (Ogrsko).

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.